

PROJECTE EDUCATIU

CURS 2009-2010

1. Inici.

2. Definició de l'escola.

2.1 Funció i finalitat de l'escola institució a inicis del segle XXI

2.2 Què pretén aquesta escola

2.3 Què ens defineix i què ens diferencia: trets personals d'identitat

2.4 El valor de la diversitat

3. L'aprenentatge.

3.1 Com s'aprèn?

3.2 Què cal aprendre

3.3 El repte intel·lectual, el conflicte i la conversa com a font d'aprenentatge

3.4 La interpretació de la realitat

3.5 De la informació al coneixement

3.6 Organització escolar que facilita l'aprenentatge

4. Les persones.

4.1 Els infants

4.2 Els adults

4.2.1 Els i les mestres

4.2.2 Les famílies

4.2.3 Altres adults

5. Final.

6. Obres de referència.

1. Inici

El Projecte Educatiu de La Llacuna del Poblenou (PEC) és el document que guia l'activitat de tota la comunitat educativa, durant la seva vigència i fins a la seva revisió. És l'instrument marc en el qual es defineix la identitat del centre i serveix de fonament i referència per establir les bases del procés d'ensenyament-aprenentatge. Volem que el nostre Projecte Educatiu neixi i visqui en el consens perquè ha estat elaborat des de la comunitat educativa, per a la comunitat educativa i aprovat pel Consell Escolar del centre.

En el present Projecte Educatiu no es recullen volgutament aquells aspectes que ja estan recollits en altres documents normatius i que estan més enllà de les decisions del propi centre (organigrames, atribucions i funcions dels òrgans col·legiats i unipersonals, normatives vigents referents a horaris, personal i altres aspectes de caràcter administratiu...), pel contrari hem volgut fer constants vinculacions a textos i a documents audiovisuals, que per a nosaltres són referents i que amplien i ajuden a entendre el que en aquest Projecte només podem anunciar. Així mateix, cal considerar que altres documents propis de l'escola, alguns ja redactats, altres encara en procés de redacció (pla anual, memòries, plans de treball, pla d'acollida, projecte curricular, projecte lingüístic, pla de formació en centre...) formen igualment part d'allò que entenem per Projecte Educatiu. Caldria entendre doncs, el present document com el nòdul central d'una xarxa que cal anar teixint de documents de diversa índole que configuren un tot anomenat Projecte Educatiu de l'Escola La Llacuna del Poblenou.

2. Definició de l'escola

“La educación ha de concebirse como el movimiento por el cual los hombres permiten a sus hijos vivir en el mundo y decidir su suerte en él. Es un movimiento, un acompañar, un acto nunca acabado que consiste en hacer sitio al que llega y ofrecerle los medios para ocuparlo”. Meirieu.

[El valor d'anar a escola](#)

2.1 Funció i finalitat de la institució escolar a inicis del segle XXI

Quina és la finalitat de la institució escolar a inicis de segle XXI? O dit d'una altra manera, per què els infants han d'anar a escola avui en dia?

Els nens i les nenes han d'anar a l'escola per aprendre. Però aprendre què? Què pot aprendre un infant que va a l'escola que no aprèn un infant que no hi va? Fonamentalment a escola hi pot aprendre dues coses: a sortir d'ell mateix, és a dir a conviure, a relacionar-se amb els altres, i a valorar i estimar el món del coneixement, a més sabem que una cosa és indestruïble d'una altra. Un infant doncs, va a escola a prendre distància.

L'alteritat.

Anar a escola vol dir poder-se anar fent excèntric. Deixar de pensar i percebre que el món gira al voltant d'un mateix, aprendre a parlar del món des del món i no només des del propi jo. En definitiva, anar a escola vol dir fer-se conscient que som éssers relacionals, que vivim juntament amb uns altres que són alhora com jo i diferents de mi mateix.

La cultura

L'altre gran eix té a veure amb el coneixement. No amb la informació, que des de fa un temps ja no és monopoli de l'escola, no amb el saber establert, tancat i per tant transferible, sinó amb aquella l'actitud tan humana d'interrogar-se sobre el món amb la voluntat d'interpretar què és allò que passa al voltant d'un. A l'escola es pot aprendre també, i cal fer-ho, quina és la resposta que a aquestes qüestions han donat els qui ens han precedit, perquè cal recordar als nostres infants que no som mai origen de res.

La justícia

El fet que l'escolarització sigui un deure per a les famílies i un dret dels infants, garanteix que tots els ciutadans puguin tenir les mateixes oportunitats formatives en

els seu primers anys de vida. En aquest sentit creiem que una de les funcions principals de l'escola pública és la de treballar per la compensació de les desigualtats socials, econòmiques, culturals que hi ha en la nostra societat. Sabem que l'escola sola no dissoldrà aquestes diferències, ara bé la funció compensatòria de l'escola no està en entredit. Anar a escola és doncs un acte de justícia.

2.2 Què pretén aquesta escola

Valors

[*Libertad y responsabilidad \(Los márgenes de la moral. Una propuesta de educación ética\)*](#)

L'escola La Llacuna del Poblenou vol educar els infants perquè esdevinguin persones responsablement lliures. Aquests dos conceptes, responsabilitat i llibertat, entenem que són indestriables l'un de l'altre. Desitgem una societat on els seus individus esdevinguin lliures, crítics i compromesos socialment perquè assumeixen la seva responsabilitat vers l'altre, on les persones que la conformen disposin la seva autonomia personal a la necessitat de l'altre, a la seva crida. És a dir, on l'ètica estigui present en les accions de les persones que la conformen. Per això a l'escola cal crear climes i espais per tal que els infants vagin construint la seva llibertat i vagin exercint alhora la seva responsabilitat, perquè des de la pròpia autonomia es pugui anar descobrint el sentit heterònom de l'ésser. L'escola La Llacuna del Poblenou té en aquest sentit una clara voluntat d'educar en valors.

Coneixement

L'escola cal que faciliti contextos culturalment rics, é per tant, un lloc de cultura entesa com un sistema de concepcions simbòliques a través de les quals les persones es comuniquen, perpetuen i desenvolupen el coneixement sobre les actituds que permeten donar sentit al món i fer-lo comprensible. La construcció del coneixement, el contacte amb el saber, els processos personals d'aprenentatge, han de permetre als infants construir la seva pròpia mirada al món. Els infants de La Llacuna han de conèixer el plaer del saber i l'aprenentatge, han de poder-ne apreciar el seu valor i n'han de poder gaudir al llarg de la seva vida. Ara bé entenem que el saber i el coneixement no tindrien valor si no fos per dotar de sentit la presència dels infants al món.

L'aprenentatge ètic, cultural i intel·lectual i el desenvolupament de les capacitats individuals, és també alhora un aprenentatge emocional i sentimental.

Fragilitat

L'escola La Llacuna del Poblenou vol donar oportunitats a aquelles persones que menys en tenen, és a dir vol fer atenció als més fràgils ja sigui per qüestions de salut, d'origen, de situació econòmica, social o de qualsevol altre tipus, perquè com ja hem dit, entenem que educar ha de ser també un acte de justícia i d'igualtat i perquè creiem que des de l'escola podem i hem de treballar per construir una societat profundament democràtica millor de la que tenim.

2.3 Què ens defineix i què ens diferencia: trets personals d'identitat

La permanent construcció

"En esto consiste caminar: en un desplazamiento de la mirada que permite la experiencia (...) Caminar implica la posibilidad de una transformación" [Masschelein](#)

L'escola La Llacuna del Poblenou és una escola en permanent construcció: en el seu origen, per la pròpia circumstància de ser un centre de nova creació que any rere any incorpora nous alumnes, noves famílies i nous mestres; alhora també, i sobretot, perquè l'ofici d'educar està en permanent moviment, en constant esdevenir, en creixement continuat. Si bé és necessari consolidar referents que defineixen una manera de ser i entendre l'educació, cal ser conscient també que res és del tot tancat, que res pot ser per sempre definitiu. En aquest sentit, caldrà que la formació permanent, crítica i compartida sigui un dels eixos fonamentals per fer i mantenir una escola que es preui en allò que fa.

L'atenció a cadascuna de les persones amb rostre

"El hombre se construye y se produce en el tiempo. El hombre es único; esto significa que no es un ejemplar, uno más, de la "idea", de la "esencia" del hombre. Cada hombre es otro hombre, otra vida, otra experiencia. El hombre no es, el hombre deviene." Ouaknin,

[Kairós i momo](#)

"M'ajudes?" és la pregunta fundacional que dirigeix un infant concret, amb rostre a l'adult. L'acceptació d'aquesta pregunta mobilitza tot el saber, el voler i el poder de l'adult a donar-li una possible resposta.

Cada persona és única, irrepetible, circumstancial i a La Llacuna volem que cadascuna de les persones de l'escola sigui reconeguda no pel que fa sinó per ser qui és. La relació educativa és un acte singular, de trobada entre persones concretes en temps concrets i ens espais concrets. A l'escola es donen constantment aquests espais i

aquests temps, de fet es provoquen. Per això cal ser capaç de conèixer i reconèixer l'altre, perquè la seva mirada ens alteri, és a dir ens educui. En aquest sentit creiem que la trobada educativa transforma a l'infant però també a l'adult, transforma l'educat i transforma l'educand, perquè educar és educar-se.

El sentit de comunitat

[La teva cançó](#)

Ens eduquem en l'altre i amb l'altre. Gràcies al reconeixement concret de cadascuna de les persones es pot construir una comunitat que precisament permet transcendir la dimensió personal per tal de poder adquirir una dimensió col·lectiva. Poder participar en allò que va més enllà d'un mateix dóna sentit a les accions que es duen a terme a l'escola. Donar el màxim d'un mateix per allò que és comú, que està més enllà del particular, permet construir la identitat ciutadana o política de la persona. A La Llacuna del Poblenou considerem aquesta dimensió ciutadana o política és fonamental tant en els infants com en els adults.

Una escola atenta

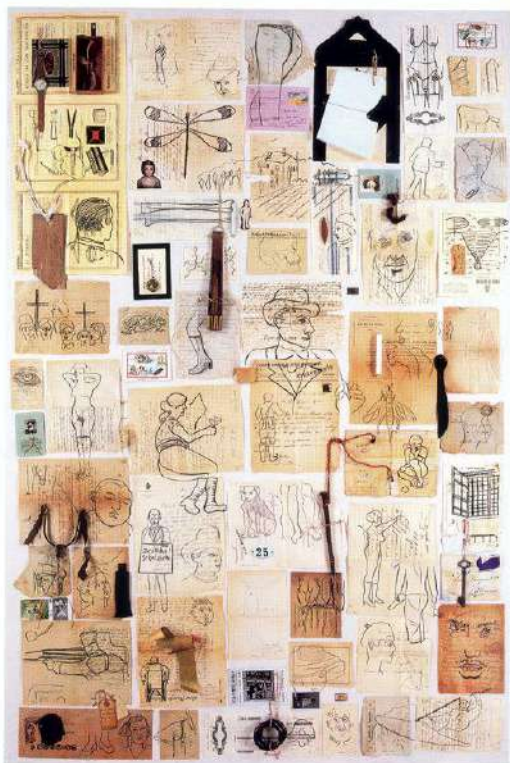
Parlar d'una escola atenta és parlar d'una actitud, d'una manera de voler estar, de posicionar-se. Convençuts que només s'educa des del testimoni, de les maneres de ser i mostrar-se, a La Llacuna volem **ser atents**, és a dir cordials en el tracte, acollidors amb les persones, amables. Volem **estar atents** al món on vivim com a ciutadans que som i al món educatiu del qual participem, per aprendre, per incorporar, per aportar. Volem **tenir una mirada atenta**, de gruix, profunda, crítica, que interpreti per a poder transformar la nostra realitat més immediata. Volem en definitiva, que les nostres accions tinguin intenció (**ad tendere**), sentit, voluntat, raons, és a dir, volem que siguin compromeses.

2.4 El valor de la diversitat

“La història de la humanitat, es la història del conflicte i davant el conflicte només hi ha tres possibles posicions: l'aïllament, la violència o la trobada” R Kapucisnsky.

“Todo lo que vive es irrepitable. Es inconcebible que dos seres humanos, dos arbustos de rosas silvestres sean idénticos... La vida se extingue allí donde existe el empeño de borrar las diferencias y las particularidades por medio de la violencia” Vasili Grossman

La Llacuna del Poblenou ha de ser un lloc de trobada perquè només en la trobada, en el diàleg podem educar-nos. En aquest sentit prenem valor la diversitat. Entenem la diversitat com un fet que ens configura com escola. L'acceptació d'aquest principi fa que l'escola hagi de ser suficientment flexible, imaginativa i creativa per donar cabuda a cadascuna de les necessitats i expressions de les persones que la conformen.

L'escola és una comunitat formada per persones i estaments diferents. Per al seu bon funcionament, cal que tots i cadascun dels seus membres ens hi sentim vinculats. Això vol dir ser reconeguts pels altres. Quan això passa, podem parlar d'una escola

acollidora. L'acolliment però, sempre es dona en dues direccions: l'escola que acull a la persona que arriba i les persones de nou vingudes que acullen, fan seva, l'escola.

3. L'aprenentatge

3.1 Com s'aprèn?

"És impossible pensar sol" Ouaknin

"Els sols, pobres d'ells, s'ensopiran" Jeremies

[Comunitats d'aprenentatge](#)

Possiblement no hi ha una resposta a aquesta qüestió. S'aprèn de tantes maneres possibles com persones, situacions, vivències, necessitats o finalitats per aprendre hi ha. Per tant podríem dir que s'aprèn de qualsevol manera. El que potser ens interessi més és saber quins tipus d'aprenentatges volem facilitar a la Llacuna del Poblenou, per tant quins aprenentatges caldrà promoure.

Hi ha però una evidència: l'aprenentatge és un fet personal que només es pot donar en un context social. És a dir, ningú pot aprendre per un altre, aprèn la persona, l'individu concret, però aquest individu només pot aprendre en interacció amb l'altre, en relació amb l'altre, en diàleg amb l'entorn, en contacte amb sabers compartits. A La Llacuna del Poblenou considerem que de la qualitat d'aquest diàleg en dependrà la solidesa de l'aprenentatge. Com més rica, com més aprofundida, com més diversa, com més matisada, com més complexa sigui la relació amb l'entorn, amb els sabers diversos, més valor tindrà per qui aprèn allò que aprèn.

Sabem també que l'aprenentatge, si bé demana un procés cognitiu, és alhora un procés emocional o sentimental. Dit ras i curt, aprenem emocionant-nos. Depenent de les emocions i dels sentiments que acompanyen el procés d'un determinat aprenentatge, aquest tindrà un significat, un valor, una perdurabilitat o, fins i tot, una eficàcia determinada per a la persona que el fa.

3.2 Què cal aprendre?

"La finalitat fonamental de tot procés d'ensenyament és la d'afavorir que l'alumnat arribi a ser el més autònom possible aprenent, és a dir, ser capaç de reconèixer els seus errors i trobar camins per a superar-los" G. Nunziatti,

[Un currículum orientat a les competències](#)

"Com ho podem fer per governar aquesta complexitat? Com podem governar-la si allò que un dia és útil i és la clau per a resoldre un conflicte, l'endemà en genera un de pitjor? Com podem governar la complexitat si s'esdevé a ritmes de vertigen, sense pausa, sense espera, sense temps per a la reflexió serena?" Agnès Boixader – Jordi Canelles

[Competència social i ciutadana](#)

Pensar què ha d'aprendre un infant a una escola d'infantil i primària és pensar el [currículum](#) en el seu concepte més ampli. En aquest sentit ja hi ha decrets i normatives que varien segons els anys, segons els moments socials i polítics, fins i tot segons les modes pedagògiques. Voldríem però en aquest nostre Projecte Educatiu establir uns principis, unes línies de força que vagin més enllà de conjuntures determinades.

Entenem que l'aprenentatge fonamental que ha de fer un infant a l'escola La Llacuna del Poblenou és l'aprendre a pensar bé i bo. Volem referir-nos amb aquesta expressió a la necessitat que tenim a l'escola de contribuir a la construcció d'un pensament intel·lectualment sòlid, estructurat i coherent i alhora a la construcció d'una personalitat ètica sensible, solidària i compromesa. Per a fer-ho, els infants de La Llacuna caldrà que esdevinguin lectors competents, productors creatius de qualsevol tipus de text i conversadors actius. L'objectiu que acompanya a aquests és, aconseguir que els nostres alumnes puguin fer aquells aprenentatges que els permetin poder anar-ne fent de nos al llarg de tota la seva vida. És a dir, a l'escola hauran d'anar construint aquelles estructures de pensament que els facilitin elaborar simultàniament i amb posterioritat nous coneixements. Ser capaços de resoldre situacions problemàtiques, noves i complexes amb èxit ens fa parlar de competències, dit d'una altra manera, els caldrà aprendre a aplicar coneixement en situació. Per a fer aquest tipus d'aprenentatge cal conèixer determinats sabers que la cultura que ens envolta i conforma ha anat construint al llarg de la història. Entenem que aquest sabers no són mai tancats ni absoluts, que estan en constant revisió i que per tant són variables. Voldríem doncs, més enllà de llistes de sabers que han de reproduir els nostres alumnes i que poc tenen a veure amb la construcció d'un coneixement situat, apostar pel domini d'unes [habilitats de pensament](#) que els permetran actuar amb eficàcia davant de situacions imprevisibles. Ara bé, sabem que actuar competencialment aplicant habilitats i destreses va sempre acompanyat de valors. Per això volem mostrar al nostre alumnat l'art de la crítica, és a dir l'art de trobar criteris per a poder respondre amb eficiència intel·lectual i ètica el caràcter contingent de l'existència humana. Aquesta competència és la que necessitaran els ciutadans i ciutadanes que vulguin fer del seu món un món encara habitable.

3.3 El repte intel·lectual, el conflicte i la conversa com a font d'aprenentatge

“La actitud de preguntar supone la aparición de la conciencia”. María Zambrano

[Lugares comunes](#)

Aprendre demana entrar en conflicte i superar-lo. L'aprenentatge és sempre la superació d'una crisi. Un aprenentatge que tingui valor de continuïtat per a una persona vol dir que aquesta s'ha formulat preguntes que li són importants i que ha mobilitzat tot el seu ésser per trobar possibles respostes. Aquest procés no és senzill, fa entrar en conflicte sabers antics i sabers nous per a poder construir un nou coneixement. A La Llacuna del Poblenou volem crear aquells espais de seguretat intel·lectual i emocional per tal que els infants puguin viure reptes intel·lectuals que els empenyin a crear coneixement, alhora volem potenciar contextos per a crear aquests reptes.

En aquest sentit entenem que l'error ha de ser viscut com un procés connatural al propi procés d'aprenentatge. Equivocar-se, i ser conscient de l'error, admetre'l, és un esglaió més, necessari, per anar construint nous coneixements, entès així doncs, no pot ser un fet punible.

Per tot això cal la conversa i La Llacuna del Poblenou vol garantir aquells espais on es pugui donar a tres nivells: la conversa amb si mateix (el propi cos, les pròpies emocions i sentiments, les potencialitats i límits de cadascú), la conversa amb els altres (els presents i els qui ens han precedit, amb els iguals i amb els experts, amb els propers i amb els llunyans) i la conversa amb l'entorn (social, físic, el més immediat però també el llunyà).

3.4 La interpretació de la realitat

“Saber es una forma de sentir...Y vivir es interpretar...saber mirar a las palabras, interpretar los múltiples mensajes que nos enseña el presente de nuestro mundo real y el pasado ideal de la Historia” Emilio Lladó

Volem que els nostres alumnes esdevinguin “autors”, ens referim amb això que educar vol dir també, ajudar a construir una mirada atenta, amb intenció, a la realitat que ens envolta. El que ha de fer l'escola és ajudar a interpretar el món, ensenyar a llegir en el sentit més profund del terme. Per això cal el domini de determinades destreses intel·lectuals i cognitives alhora que una disposició d'ànim, una actitud envers el saber i l'entorn. Ocupar el món no pot fer-se des del no res, cal l'acompanyament de l'educador, cal el contacte permanent amb testimonis que ofereixen la seva

experiència, la seva interpretació per tal que l'aprenent pugui construir la seva pròpia. En aquest sentit els aprenentatges que propicia l'escola no poden ser mai ni estereotipats ni merament formals, al contrari, han d'entroncar amb les necessitats i les vivències més profundes de les persones.

3.5 De la informació al coneixement

*“El conocimiento supone navegar en un océano de incertidumbre a través de archipiélagos de certezas.”
Edgar Morin*

“Si la pedagogía de la totalidad se relaciona con el saber como verdad, [la pedagogía de la incertidumbre](#), lo hace como experiencia. Es una relación en la cual saber y verdad son modificados, cuestionados, problematizados. Abrimos un espacio a la posibilidad del acontecimiento, de lo nuevo, de lo singular a partir de la irrupción de un pensamiento, de la intervención de la propia mirada y de nuestra palabra que se hace para nombrar lo que nos pasa”. Silvana Vignale.

El nostre temps i el nostre entorn es veuen saturats d'informació. Els nens i les nenes de la nostra escola en disposen en gran quantitat o si més no dels mitjans per accedir-hi. Viuen en la societat de la informació. Així doncs, l'escola no ha de ser aquella institució que intenti augmentar les cotes d'informació. Cal aconseguir que l'escola sigui un lloc de construcció de coneixement, és a dir, un lloc on s'aprengui a operar amb la informació per tal d'integrar-la a la pròpia vida i convertir-la així en coneixement. Perd sentit la transmissió de sabers ja sabuts, de pensament ja pensat. Volem, a través de les vivències a l'escola, construir pensament propi, coneixement experiencial. El coneixement esdevé més rellevant quan més alt sigui el sentit cultural i social que pren per a l'alumne. Entès d'aquesta manera, el coneixement és una conversa amb la cultura i amb la vida que nodreix i enriqueix la mirada d'uns éssers en construcció a qui s'acompanya i ajuda en el seu itinerari personal i intel·lectual promovent alhora actituds positives vers l'aprenentatge i el coneixement.

La realitat és múltiple i el què ens permet construir el coneixement són aproximacions interpretatives a aquesta realitat. Cal integrar a l'aula i a la construcció del coneixement aquesta multiplicitat de mirades. El coneixement, és a dir, el saber viscut, és un fet personal que es construeix col·lectivament, socialment i per tant el currículum ha d'integrar les diverses identitats dels membres del grup que creen coneixement, és a dir, les biografies de cadascú amb tot allò que comporten.

La concepció del currículum com un fet dinàmic ha de permetre la participació, el diàleg i la intervenció per part de tothom. Això obligarà a que cadascú prengui consciència sobre el seu propi procés d'aprenentatge, en aquest sentit l'avaluació ha de comportar la possibilitat de prendre decisions sobre processos personals i grupals que es creen a partir de la gestió del currículum. L'[avaluació](#), des de la nova mirada

del currículum, deixa de ser una eina de poder i sancionadora per passar a ser una eina generadora de valors i de noves accions.

L'escola La Llacuna del Poblenou vol ser un lloc d'excel·lència cultural. El currículum per tant, com sempre ha fet, ha de permetre viatjar per la cultura i pel saber, ens ha de permetre portar a oïdes dels nostres alumnes la veu dels qui ens han precedit. És d'aquesta manera que tant l'alumne com el mestre prenen consciència de la seva finitud, és a dir, del fet de saber que no són ni origen ni final de res.

Per tot el que hem dit fins ara podem afirmar que a l'escola La Llacuna del Poblenou, apostem per una gramàtica escolar que permeti un tractament del temps i dels espais escolars el més flexible possible. Alhora creiem que el plantejament dels aprenentatges ha de fer-se de forma global i sincrètica ja que hi ha raons psicològiques, pedagògiques i epistemològiques que expliquen que aquesta és la manera d'aprendre a la infància. Dit d'una altra manera, les tradicionals matèries que fins ara s'han donat a l'escola, les entenem només com a eines que ens permeten entendre la complexitat del món, en elles mateixes no tenen sentit a l'escola d'infantil i primària on el que pretenem és la creació d'un coneixement comú per a la comprensió complexa i totalitzadora de la realitat.

3.6 Organització escolar que facilita l'aprenentatge

A l'escola La Llacuna del Poblenou volem propiciar aquelles organitzacions d'aula, de cicle i d'etapa, també d'espais i de temps, que faciliten el tipus d'aprenentatge que hem descrit fins ara. Per aquest motiu ens sembla fonamental que les organitzacions i les propostes didàctiques estiguin al servei dels infants i del seu aprenentatge, per tant aquestes no poden ser esclaves de tarannàs que provenen de tradicions escolars que no responen a aquesta intenció. La flexibilitat en les organitzacions grupals i temporals és un element imprescindible. Agrupacions flexibles, grups heterogenis, tallers, ambients, racons, laboratoris, treball per projectes... qualsevol forma d'organització a l'escola que propiciï el reconeixement de l'alumne, que doni cabuda a la seva veu, al seu compromís amb el seu propi creixement i que faci significatiu el seu aprenentatge ha de ser propiciada per l'equip docent alhora que aquest les ha de dotar de sentit i raó.

A l'escola s'opta per no treballar amb llibres de text i pel contrari oferir la màxima diversitat de textos, materials, fonts d'informació i de recerca possibles. Qualsevol objecte, qualsevol document pot esdevenir un material pedagògic de primer ordre. En aquest mateix sentit les sortides fora de l'escola, les visites, les colònies... són activitats que prenen un caràcter imprescindible en la nostra manera de fer.

Igualment les metodologies, les eines didàctiques i els materials han de respondre a aquesta voluntat de convertir l'escola en un lloc on flueixi la informació per tal d'esdevenir coneixement, és a dir, saber viscut. El [treball per projectes](#), la recerca, la investigació, els [contractes pedagògics](#), l'ús de les TAC, el [projecte de filosofia 3-18](#), el coneixement de diverses llengües, són estratègies que defineixen la nostra manera de treballar a les aules.

4. Les persones:

Cal pensar que la qualitat educativa depèn fonamentalment de la qualitat de la relació entre les persones. Per aquest motiu a l'escola La Llacuna del Poblenou caldrà vetllar per les relacions entre els infants, les relacions adults – infants i les relacions entre els adults.

4.1 Els infants

"L'ètica es fonamenta en l'heteronomia i la disciplina en l'autonomia!" Agnès Boixader.

[El carreró. Kiarostami](#)

L'escola és dels infants i per als infants. És per a ells que una organització complexa es posa en funcionament, és per a ells que es prenen les decisions i calen recursos. Per això cal que ells siguin els veritables subjectes de la seva educació, els veritables subjectes a l'escola. Caldrà doncs, donar-los veu i saber-los escoltar en allò que ens diuen i en allò ens volen dir.

Volem que les nostres aules siguin fòrums, espais públics on s'hi donin situacions d'alta qualitat intel·lectual i cultural, on la paraula circuli lliurement, on les persones se sentin suficientment segures com per permetre's equivocar-se sovint, on cadascú se senti fora de perill, físic per descomptat, però també intel·lectual i emocional.

L'aula esdevé aquell espai on les dinàmiques que s'hi donen vénen determinades per la implicació dels alumnes en els propis projectes i processos d'aprenentatge. L'aula ha d'incorporar aquells materials, objectes, estris, rutines, espais, temps.. que garanteixin experimentació, expressió, debat, reflexió i sistematització que permetran la construcció social i personal d'idees. Així doncs, l'alumne és un agent actiu d'allò que s'esdevé en el centre educatiu. No és un objecte receptor de coneixements externs, ni un objecte passiu de les accions que dissenya i porta a terme el mestre o el professor damunt d'ell, sinó que és responsable, en la mesura de la seva edat, d'allò que succeeix a l'aula. Per això però, cal donar-li veu, creure profundament que té coses a dir i a fer, cal confiar en les seves possibilitats tot i que sabem que és un aprenent i que per tant s'equivocarà, defallirà i que caldrà acompanyar-lo i ajudar-lo.

Pensar per part del mestre i la mestra que l'aula no és la "meua" aula, sinó que és "la nostra" aula, és pensar que els alumnes són capaços de prendre responsabilitats personals referents al seu creixement personal, és a dir són capaços de construir-se com a persones.

La disciplina pren en aquests contextos un nou sentit. No serà aquella norma imposada externament per qui exerceix el control sobre el grup o els individus, sinó que és autònoma. Dit d'una altra manera, si abans dèiem que l'ètica es fonamenta en l'heteronomia, podem dir ara que la disciplina es fonamenta en l'autonomia.

El model de disciplina autònoma que suposa una bona formació del caràcter, neix en l'interior de cada individu, si se'l posa en situació de poder gaudir de la relació social en equitat, en igualtat, cooperant els uns amb els altres, lluny de gelosies, rivalitats i odis de cap mena. A la Llacuna del Poblenou volem ajudar a forjar en els nostres alumnes una disciplina autònoma que fa néixer relacions cordials i afectuoses, en aquells i aquelles que el dia de demà seran homes i dones formats i conscients del seu paper en el món.

Hem de pensar doncs, i actuar en conseqüència, quins espais reals de decisió, de responsabilitat i de llibertat, donem al nostre alumnat, no perquè assagin una futura competència social i ciutadana, sinó perquè l'exerceixin en el món que ja estan vivint, en el món de l'aula i de l'escola. Per tal que els i les alumnes de La Llacuna construeixin coneixement, formin opinió, participin responsablement en espais públics, ens cal repensar els espais de control, ens cal crear veritables espais participatius i d'autèntic exercici de ciutadania a la nostra escola. No volem dir amb això que l'adult hagi de deixar de fer d'adult, no qüestionem aspectes com l'autoritat. Parlem des del convenciment que la responsabilitat de l'acte educatiu és de l'educador i que la relació

educativa mai és una relació de simetria, però també parlem des del convenciment que infants són persones amb drets i deures que poden prendre decisions i actuar. Atorgar i assumir espais de responsabilitat i de llibertat, on es prenguin decisions de debò sobre allò que és comú, ens permet anar construint la pròpia identitat democràtica. A La Llacuna considerem que hi ha moltes coses que ens afecten a tots i totes. Per això els nens i les nenes de l'escola, a través d'uns seus representants, es reuneixen periòdicament amb l'equip directiu en el [Consell de Petits i Grans](#) per parlar del funcionament i prendre decisions que ens permetin millorar el nostre funcionament. De la mateixa manera en tots els nivells les assemblees i les tutories prenen una importància fonamental. L'educació és també un acte de confiança.

4.2 Els adults

4.2.1. Els i les mestres

«Al que aparentemente sabe lo lleva a tomar conciencia de su no saber y, así, a alcanzar por sí mismo el verdadero saber. (...) Quiere decir esto: cada cual debe llegar al conocimiento por sí mismo; no se lo puede traspasar a otro, como un objeto, tan sólo puede suscitárselo» Sòcrates

“ El dar del maestro es también, (...), un dar a pensar, alguien que provoca, que violenta el pensamiento reposado de sus alumnos” Joan Carles Mèlich

Benestar docent

En primer lloc considerem que el i la mestra és fonamentalment un receptor. Un receptor de demandes que li arriben des de diverses posicions però a les que vol i ha de donar resposta. Demandes de la societat, demandes des de la mateixa institució escola (en el nostre cas des de La Llacuna del Poblenou), demandes des de les famílies i demandes des de cadascun dels infants concrets que té al seu càrrec. Per tant, considerem que les respostes que s'esperen dels mestres de l'escola La Llacuna del Poblenou tenen un caràcter públic (potser en podríem dir social o polític), un caràcter professional i un caràcter pedagògic.

En segon lloc entenem el paper del i la mestra com el d'un acompanyant que dialoga amb l'infant i el guia en el seu procés d'aprenentatge a través de la raó i les emocions. El mestre/a és qui a partir de la gestió de la complexitat del seu entorn ajuda els alumnes a interpretar la realitat, amb la voluntat de posar-los en contacte amb les diverses mirades que ofereixen les disciplines del coneixement i la cultura de la que formem part. La funció docent passa per la capacitat de formular preguntes rellevants que desencadenin processos d'aprenentatge crític.

Els i les mestres de La Llacuna han de ser persones integrament formades i en permanent formació. Considerem sis àmbits que cal treballar i aprofundir per tal d'aconseguir perfils professionals de qualitat adequats a la nostra escola: l'intel·lectual o cultural, l'emocional, l'ètic, l'estètic, el social i el físic. Alhora cal que l'escola vetlli per tal que els i les mestres puguin treballar en aquest sentit i anar aconseguint d'aquesta manera un desitjat benestar docent.

A La Llacuna del Poblenou considerem fonamental la formació permanent i compartida de tot l'equip docent. Per aquest motiu es dissenyaran Plans de formació en centre i es garantiran sessions de formació compartida que hauran de ser compromís per part de les persones de l'equip.

4.2.2. Les famílies

Entenem que l'escola la formem el conjunt de persones que participem d'una manera o altra en la seva dinàmica i funcionament. En aquest sentit el paper de les famílies ens sembla fonamental per la permanent construcció i creixement de La Llacuna del Poblenou.

Participar en la vida de l'escola des de la col·laboració i el respecte pel treball dels professionals, construir plegats amb la resta de la comunitat escolar una cultura educativa comuna, vetllar per l'establiment de canals de comunicació que afavoreixin el coneixement i la confiança, treballar pel bé del conjunt dels infants de l'escola més enllà de les demandes particulars, són algunes de les necessitats que té La Llacuna del Poblenou i que les famílies de l'escola estan cridades a dur a terme.

4.2.3. Altres adults

A l'escola hi participen molts altres adults que tenen una presència més o menys significativa en dia a dia: monitoratge, conserge, serveis externs... Totes i cadascuna d'aquestes persones ha de conèixer i fer seu el que en aquest Projecte Educatiu s'hi diu. Les seves accions i les seves maneres de fer han d'estar en acord amb aquest projecte d'escola.

5. Final

El Projecte educatiu de La Llacuna del Poblenou vol ser un projecte públic, dinàmic, viu i en constant actualització. Per aquest motiu s'anirà revisant cíclicament en períodes de quatre anys coincidint amb les renovacions dels projectes dels equips directius.

El present document ha de ser difós al conjunt de la comunitat educativa i les persones que en formen part han de conèixer el què en ell es diu. Així mateix cal garantir que les persones que any a any s'incorporen a l'escola en tinguin accés pel seu coneixement.

6. Obres de referència.

Bauman, Zygmunt *Els reptes de l'educació en la modernitat líquida*. Barcelona Arcadia

Carbonell, Jaume *Una educació para mañana* Barcelona Octaedro

Corzo José Luís *Educación es otra cosa. Manual alternativo. Entre Calasanz, Milani y Freire*. Madrid, Editorial Popular

Masschelein i altres *Mensajes educativos. Desde tierra de nadie*. Barcelona Laertes

Meirieu, Ph, *Frankenstein educador* Barcelona. Laertes

Mèlich, J.C. Palou, J Poch, C., Fons, M., *La veu de l'altre. Reflexions i experiències per educar en valors ètics*. Barcelona ICE de la UAB.

Ouaknin, Marca Alain *Elogio de la caricia*. Madrid. Trotta

Steiner, G., i Ladjali, C., *Elogio de la transmisión* . Madrid.Siruela.

Van Manen, M., *El tacto en la enseñanza. El significado de la sensibilidad pedagógica*, Barcelona, Paidós

